

LOUIS SACHAR

L.F.J.

Bradley

az osztály réme

 animus®

Budapest, 2001

LOUIS SACHAR

I.F.J.

Bradley,

az osztály réme

animus®

Budapest, 2001

2

2fi
510

A mű eredeti címe: There's a Boy in the Girls' Bathroom

Copyright © Louis Sachar, 1987
Minden jog fenntartva!

A fordítás az Alfred A. Knopf Inc.
1997-es kiadása alapján készült

Hungarian translation © Animus Kiadó
Fordította: Tóth Tamás Boldizsár

ISBN 963 9307 17 3

Kiadta az Animus Kiadó 2001-ben
Felelős kiadó: Balázs István

Szerkesztette: Gábor Anikó
Borítóterv: Beleznai Kornél

Nyomdai előkészítés és tipográfia: Scriptor Bt.
A nyomtatás és a kötés a debreceni nyomdászat
több mint négy évszázados hagyományait őrző
ALFÖLDI NYOMDA Rt. munkája.
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

Petőfi Sándor Városi Könyvtár
Hajdúsámson

008296

CARLÁNAK

1

Bradley Chalkers a terem végében ült – a leghátsó sor leg-szélső padjában. Se mellette, se előtte nem ült senki. Bradley olyan volt, akár egy sziget.

Ha tehetne volna, beköltözik a szekrénybe. Akkor – gondolta – magára zárhatná az ajtót, hogy ne kelljen Mrs Ebbelt hallgatnia. A tanárnő sem bánna, sőt... Inkább örülne neki. Az osztály szintúgy. Végző soron mindenki jobban járna, ha a szekrénybe költözne. De sajnos nem fér be a padja.

– Gyerekek! – szólt Mrs Ebbel. Bemutatom nektek Jeff Fishkint. Jeff családja nemrég költözött ide Washingtonból, amely, mint tudjátok, országunk fővárosa.

Bradley felemelte a fejét, és ránézett a tanárnő mellett áll-dogáló új fiúra.

– Mesélj valamit magadról, Jeff! – kérte Mrs Ebbel.

Az új fiú a vállát vonogatta.

– Csak bátran, ne szégyelld magad! – biztatta mosolyogva Mrs Ebbel.

Jeff motyogott valamit, de Bradley egy szót se értett belőle.

– Gondolom, jártál a Fehér Házban – mondta Mrs Ebbel. – Arról például mesélhetnél. Biztos nagyon érdekelné az osztályt.

Az új fiú a fejét rázta.

– Nem voltam a Fehér Házban – motyogta.

Mrs Ebbel elnézően mosolygott.

– Jól van, keresünk neked egy helyet – mondta, és körül nézett a teremben. – Hm, úgy látom, nincs sok választásod. Kénytelen leszel oda hátra ülni.

– Ne üljön Bradley mellé! – fakadt ki egy lány az első sorban.

– Ha elé ül, az még rosszabb – vélekedett a szomszédja.

Mrs Ebbel elkomorodott.

– Sajnálom, Jeff, de csak ott van szabad hely.

– Nekem mindegy, hol ülök... – dörmögte Jeff.

– Senki nem ül szívesen... oda – mondta kelletlenül Mrs Ebbel.

– Így van! – szólalt meg Bradley. – Senki nem akar melém ülni!

Furcsa kifejezés jelent meg az arcán. Szája olyan szélesre húzódott, hogy nem lehetett eldönteni, vigyorog-e vagy viszorog. Nagy szemeket meresztve bámulta az új fiút, miköz-

ben az leült mellé. Aztán Jeff bátortalan mosollyal ránézett, mire ő gyorsan elfordult.

Mikor Mrs Ebbel belefogott a magyarázatba, Bradley papírt meg ceruzát vett elő, és firkálni kezdett. Ezzel a foglaltsággal töltötte jóformán az egész órát. Néha olyan vadul firkált, hogy kitört a ceruza hegye. Olyankor nevetett egyet, celluxszal hozzáragasztotta a grafitdarabkát valamelyik személgombóchoz, majd kihegyezte a ceruzát, és folytatta a firkálást.

A padján tucatszám heverték az összecelluxozott papírgalacsinokból, ceruzahegyekből, megrágott radírból és egyéb, azonosíthatatlan anyagokból álló gombócok.

Mrs Ebbel kijavított nyelvtandolgozatokat osztott ki.

– A legtöbb jól sikerült – dicsérte meg az osztályt –, és ennek nagyon örülök. Tizennégyen jelest kaptak, a többiek jót. Természetesen született egy elégtelen is, de hát...

Mrs Ebbel elhallgatott, és megvonta a vállát.

Bradley a magasba emelte dolgozatát, hogy mindenki lássa, és arcán ismét megjelent a torz vigyor.

Amíg Mrs Ebbel és az osztály megbeszélték a helyes választásokat, Bradley ollóval apró négyzetekre szabdalta dolgozatát.

Kicsöngetés után felhúzta piros dzsekijét, és egymagában kiment az udvarra.

– Bradley, várj! – kiáltott utána valaki.

Bradley meglepetten fordult hátra. Jeff futott oda hozzá.

– Szia – köszönt az új fiú.

Bradley csodálkozva nézett rá. Jeff mosolygott.

– Nem bánom, hogy melletted kell ülnöm – mondta. –

De tényleg.

Bradley nem tudta, mit feleljen erre.

– Egyébként voltam a Fehér Házban – árulta el Jeff. – Ha akarod, mesélek róla.

Bradley elgondolkodott, majd így szólt:

– Adj egy dollárt, vagy leköplek!

2

Vannak gyerekek, akiken látszik, hogy jól tudnak köpni. Bradley Chalkers pontosan ilyen gyerek volt. Lerítt róla, hogy köpésben veszedelmesen jó.

Ő volt a legidősebb és legerősebb fiú Mrs Ebbel osztályában. Egy évvel öregebb volt a társainál, mivel a negyedik osztályt kétszer járta. Most ötödikes volt – először, de valószínűleg nem utoljára.

Jeff döbbenetesen nézett rá. Végül adott neki egy dollárt, és elszaladt.

Bradley elégedetten kuncogott. Aztán a szünet végéig csak állt, és nézte, hogyan játszik a többi gyerek.

Becsöngetéskor visszament a terembe. Mrs Ebbel nem szidta meg, s ezen nagyon elcsodálkozott. Arra számított, hogy Jeff beárulta őt a tanárnőnek, és vissza kell adnia a dollárt.

Hátrament a terem végébe, és elfoglalta helyét a leghátsó sor legszélső padjában. Nem mer árulkodni! – állapította meg magában. – Tudja, hogy ha árulkodik, behúzok neki egyet! Erre a gondolatra jót nevetett.

Bradley ebédszünetben is végig egyedül volt.

Mikor ebéd után visszatért a terembe, Mrs Ebbel magához hívta.

– Nekem tetszik szólni? – kérdezte, és sötét pillantást küldött Jeff felé, aki már a helyén ült. – Nem csináltam semmit.

– Odaadtad édesanyádnak a leveletem? – kérdezte Mrs Ebbel.

– Mit? Milyen levelet? Nem is tetszett levelet küldeni neki. Mrs Ebbel lemondóan sóhajtott.

– De igen, Bradley, küldtem. Sőt, ez már a második levél volt, mivel az elsőről azt mondtad, ellopták.

– Ja, tényleg. Már réges-rég odaadtam neki.

Mrs Ebbel gyanakodva fürkészte Bradley arcát.

– Bradley, nagyon szeretném, ha édesanyád holnap bejönne.

Másnapra hirdették meg a szülői fogadónapot.

– Nem tud bejönni, mert beteg – jelentette ki Bradley.

– Nem adtad át neki a levelet, igaz?

– Ha nem tetszik elhinni, tessék felhívni az orvost.

– Új nevelőtanár érkezik az iskolába – folytatta Mrs Ebbel. – Nagyon fontos lenne, hogy édesanyád találkozzon velem.

– Már találkoztak! – vágta rá Bradley. – Együtt járnak kuglizni.

– Bradley, én jót akarok neked.

– Ha nem tetszik elhinni, tessék telefonálni a kuglipályára.

– Jól van, Bradley – zárta le a beszélgetést Mrs Ebbel.

Bradley örült, hogy a dolog ennyiben maradt, és leült a helyére. Vetett egy pillantást Jeffre – csodálkozott, hogy az új fiú nem árulta be őt. Később, firkálás közben újra meg újra eszébe jutottak Jeff szavai. Bradley, várj! Szia. Nem bánom, hogy melletted kell ülnöm. De tényleg. Egyébként voltam a Fehér Házban. Ha akarsz, mesélek róla.

Bradleyt mehökkentette ez a jóindulat.

A többi gyerek gonoszkodása egyszerűbb dolog volt. Az nem tudta izgatni. Utálta a társait, s mivel utálta őket, nem törődött vele, mit gondolnak róla.

Ezért mondta Jeffnek, hogy leköpi. Utálatosnak kellett lennie, hogy ne zavarja, ha majd Jeff is utálatos lesz vele.

Most azonban tanácstalan volt. Bradley, várj! Szia. Nem bánom, hogy melletted kell ülnöm. De tényleg... A szavak úgy pattogtak a fejében, mint megannyi pingponglabda.

Tanítás után Bradley Jeff nyomába szegődött.

– Hé, Jeff! Várj meg!

Jeff hátranézett, majd futásnak eredt. Bradley gyorsabb volt nála, s az iskolaépület sarkánál utolérte.

– Nincs több pénzem – zihálta Jeff.

– Kapsz egy dollárt, ha leszel a barátom – mondta Bradley, és Jeff felé nyújtotta a bankót, amit korábban tőle kapott.

Jeff habozott, aztán elvette a pénzt.

Bradley arcán megjelent a torz vigyor.

– Voltál már a Fehér Házban? – kérdezte.

– Öö... igen.

– Én is! – vágta rá Bradley, azzal sarkon fordult, és már szaladt is hazafelé.

3

Amint Bradley benyitott házuk ajtaján, elfintorodott. Hal-
szag csapta meg az orrát.

– Korán hazaértél – szólt ki a konyhából az édesanyja. A
termetes, vastag karú asszony ujjatlan, zöld ruhát viselt, és
húsvágó bárdot tartott a kezében.

– Hazáig szaladtunk a barátaimmal – felelte Bradley.

A konyhapultra helyezett vágódeszkán egy akkora hal fe-
küdt, mint Mrs Chalkers karja. Bradley végignézte, hogyan
csapja le édesanyja a bárddal az állat fejét. Azután bement a
szobájába, és becsukta maga mögött az ajtót.

– Hahó, fiúk-lányok! – rikkantotta. – Megjött Bradley!

Ezt úgy mondta, mintha valaki más beszélne.

– Szia, Bradley! Szia, Bradley! – folytatta.

– Sziasztok! – köszönt vissza, ezúttal önmaga szerepé-
ben.

Szavait kis állatfiguráihoz intézte. A körülbelül húszdarabos gyűjteményben volt egy sárgarézt oroszlán, amit egyszer az iskolába menet talált egy kukában, egy elefántcsont szamár, amit a szülei hoztak Mexikóból, két bagoly, amelyek egykor só- és borsszórók voltak, egy üveg egyszarvú, aminek letört a szarva, egy hamutartót díszítő spanielcsalád, egy mosómedve, egy róka, egy elefánt és egy kenguru. A többi figura annyira kopott és csorba volt, hogy már nem lehetett megállapítani rólu­k, milyen fajt mintáznak. Az állatok mind barátok voltak.

És mindannyian szerették Bradleyt.

– Hol van Nyafi? – érdeklődött Bradley. – És hol van Morgó?

– Nem tudom – felelte a róka.

– Mindig együtt kószálnak el – jegyezte meg a kenguru.

Bradley az ágy fölé hajolt, benyúlt a párna alá, s előhúzta Nyafi nyulat, meg Morgó medvét. Jól tudta, hogy a párna alatt vannak, hisz ő maga tette oda őket, mielőtt elindult az iskolába.

– Ti meg mit csináltatok ott? – vont a kérdőre a két állatot.

Nyafi kuncogott. Kis piros nyúl volt; apró, kék szemeit ragasztó tartotta a fején, és a fél füle hiányzott.

– Semmit, Bradley – felelte. – Csak elmentem sétálni.

– Ööö, én pedig végén voltam – jelentette ki Morgó. A barna-fehér porcelánmedve a hátsó lábán állt, s mivel tátva volt a szája, mindenki láthatta míves fogsorát és piros nyelvét.

– Együtt bújtak el! – harsogta a mexikói szamár. – Láttam őket csókolózni!

Nyafi megint kuncogott.

– Ejnye, ejnye, Nyafi! – pirított rá Bradley. – Micsoda dolog ez?

A nyúl azonban csak kuncogott.

Bradley elővett a zsebéből egy marék apró papírnégyzetet – nyelvtandolgozata maradványait.

– Tessék – szólt –, hoztam nektek enivalót!

Azzal az ágyra szórta a papírdarabkákat, és odagyűjtötte az egész állatsereget.

– Lassan egyetek! – intette az állatokat. – Jut bőven mindenkinek.

– Köszönjük, Bradley! – hálálkodott Nyafi. – Nagyon finom.

– Bizony, igazi csemege – bólogatott Morgó.

– Ne játsszatok az étellel! – szólt rá három kölykére a cocker spaniel mama.

– Kérem a sót! – mondta a borsszóró bagoly.

– Kérem a borsot! – mondta a sószóró bagoly.

– Éljen Bradley! – bőgte az oroszlán.

A többi állat kórusban kiáltotta:

– Éljen Bradley!

Nyafi befejezte az evést, és pár szökkenéssel félrevonult.

– Dú-di-dú di-dú – dúdolta, majd így szólt: – Megyek, úszom egyet a kerti tóban.

A kerti tó egy halványpiros folt volt – azt a helyet jelezte az ágytakarón, amit egyszer Bradley leöntött grapefruitlével.

Nyafi fejest ugrott a tóba, majd egyszer csak kiabálni kezdett:

– Segítség! Begörcsölt a lábam!

– Így jár, aki tele hassal megy fürödni – csóválta a fejét Bradley.

– Segítség! Megfulladok!

Morgó felkapta a fejét.

– Ez Nyafi! – dörmögte riadtan. – A tóban van, és segítségért kiált!

Azzal már szaladt is a tó felé.

– Tarts ki, Nyafi! Mindjárt...

Ekkor kitarult az ajtó, és becsörtetett a szobába Claudia, Bradley négy évvel idősebb nővére.

– Tűnj el innen! – förmedt rá Bradley. – Különben behú-zok neked egyet!

– Nicsak, öcsi, mit csinálsz? – vágott vissza csúfolódva Claudia. – Csak nem beszélgetsz a kis állataiddal?

Azzal nagyot nevetett, kivillantva fogszabályozóját.

Claudia tehetett róla, hogy Nyafinak hiányzott a fél füle. Egyszer véletlenül rátaposott a nyúlra, s aztán még neki állt feljebb, ő szidta össze Bradleyt, hogy miért hagyja szanaszét heverni az állatait. Bradley elmagyarázhatta volna, hogy Nyafi nem szanaszét hevert, hanem eltévedt a sivatagban, de inkább csak ennyit mondott: „Kit érdekel az a vacak kis piros nyúl?”

– Anya hív – mondta Claudia. – Ő küldött, hogy szóljak neked.

– Mit akar?

– Beszélni veled. Mondd meg az állataidnak, hogy ne féljenek, mindjárt visszajössz.

– Nem beszélgettem velük – morogta Bradley.

– Akkor mit csináltál?

– Rendet. Ábécésorrendbe raktam őket. Iskolai feladat. Ha nem hiszed, hívd fel a tanárnőt.

Claudia csak nevetett. Bár mindig cikizte Bradleyt az állatai miatt, nagyon furdulta a lelkiismeret, miután rálépett a piros nyúlra. Tudta, hogy a kisnyúl Bradley kedvence. Morgó medvét kárpótlásul ajándékozta az öccsének. „Mit csináljak egy medvével?” – ezekkel a szavakkal fogadta Bradley Morgót.

Bradley kiment a konyhába. Édesanyja időközben felszeletelte a halat, hagymakarikákat rakott a szeletekre, és sütni kezdte a tűzhelyen.

– Hívtál? – kérdezte Bradley

– Igen – felelte Mrs Chalkers. – Hogy megy az iskola?

– Nagyon jól! Képzeld, ma megválasztottak osztályelnöknek.

– Jók a jegyeid?

– Igen. Épp ma osztotta ki Mrs Ebbel a nyelvtandolgozatót. Erre is jelest kaptam. Csillagosat!

– Mutasd azt a dolgozatot!

– Nincs itt. Mrs Ebbel kitűzte a falra, a többi jeles dolgozatom mellé.

– Mrs Ebbel az előbb telefonált.

Bradley megdermedt.

– Miért nem szóltál, hogy holnap lesz a szülői fogadónap?

– kérdezte Mrs Chalkers.

– Nem szóltam? – kérdezett vissza nagy ártatlanul Bradley.

– Nem, nem emlékszem rá.

– De, szóltam – bizonygatta Bradley. – Te meg azt mondtad, nem tudsz elmenni. Biztos elfelejtetted.

– Mrs Ebbel azt mondta, feltétlenül menjek be.

– Muszáj ezt mondania – válaszolta Bradley. – Minél több szülő megy be, annál több pénzt kap.

– Mindenesetre én megígértem neki, hogy tizenegyre be-megyek.

Bradley elhűlve bámult az anyjára.

– Nem mehatsz be! – kiáltotta, és toporzékolni kezdett. – Ez nem igazság!

– Hogyhogy nem...

– Ez nem igazság! Nem igazság!

Bradley berohant a szobájába, és becsapta maga mögött az ajtót.

Pár másodperc múlva már kopogtatott is az édesanyja.

– Miről beszélsz? Mi nem igazság?

– Nem igazság! – kiabálta Bradley. – Megígérted!

– Mit ígértem meg? Halljuk, Bradley! Mit ígértem meg?

Bradley egyelőre nem válaszolt. Előbb ki kellett találnia, mi nem igazság, és mit ígért neki az édesanyja.

Ki se mozdult a szobájából, amíg Claudia be nem szólt neki, hogy menjen vacsorázni. Akkor követte nővérét az étkezőbe, ahol anyjuk és apjuk már várt rájuk.

– Mostatok kezet? – kérdezte Mr Chalkers.

– Igen – füllentette a két testvér.

Bradley apja a rendőrségen dolgozott. Négy évvel korábban lábbon lőtte őt egy rabló, akit üldözött. Azóta csak bottal tudott járni. Irodai munkára osztották be, de azt nem szeretete, így sokszor még otthon is bosszús, ingerlékeny volt.

A rabló, aki rálőtt, azóta sem került rendőrkézre.

– Utálom a halat – szólt Bradley, miután lehuppant a székre.

– Én is – mondta Claudia. – Beleragad a fogszabályozómba, és utána hetekig érzem az ízét.

– Hányingert kapok a kelbimbótól – folytatta Bradley.

– Olyan szaga van, mint a szemétkukának – tódította Claudia.

– Elég a fanyalgásból! – szólt rájuk az apjuk. – Azt eszitek, amit elétek raknak.

Bradley egyik kezével befogta az orrát, a másikkal megfogott egy kelbimbót, és egészben a szájába dugta.

– Mi ez a sületlenség anyádról meg arról az állítólagos ígéretéről? – vonta kérdőre fiát Mr Chalkers.

Bradley most már készen állt a válasszal.

– Anya megígérte, hogy holnap elvisz az állatkertbe, most meg azt mondja, nem visz el.

– Micsoda!?! – hüledezett az anyja. – Soha egy szóval se mondtam ilyet.

– De igenis mondtál! – makacskodott Bradley. – Holnap nincs iskola, és azt mondta, elvisz az állatkertbe!

– Nem is tudtam, hogy nincs iskola – tárta szét a karját Mrs Chalkers –, amíg a tanárnő fel nem hívott ma délután!

– Megígérted! – felelt Bradley.

– Jól van – bólíntott az apja. – Janet, hánykor találkozol holnap a tanárnővel?

– Tizenegykor.

– Helyes. Akkor bemész az iskolába, és ebéd után még mindig elviheted Bradleyt az állatkertbe.

– De hát nem ígértem meg neki, hogy elmegyünk az állatkertbe!

– De igen! – nyafogta Bradley. – És délelőtt kell mennünk! Tizenegykor az állatkertben kell lennünk!

Claudia kuncogni kezdett.

– Mért kell pont tizenegykor ott lennetek? – kérdezte gúnyosan.

Bradley gyűlölködő pillantást vetett nővérére, de a választ már az apjához intézte.

– Akkor etetik az oroszlánokat.

Claudia most már hangosan nevetett.

– Anyu azt ígérte – erősködött Bradley –, hogy tizenegykor megnézhetem, hogyan etetik az oroszlánokat.

Mrs Chalkers döbbenten meredt rá.

– De hisz nem is tudom, mikor etetik az oroszlánokat!

– Tizenegykor! – dörmögte Bradley.

– Ne hazudj anyádnak! – szólt rá szigorúan az apja.

– De tényleg – bizonygatta Bradley. – Tényleg tizenegykor etetik az oroszlánokat.

– Nem tűröm, hogy itthon hazudozz!

– Nem hazudok! – felelt Bradley. – Ha nem hiszed, hívd fel az állatkertet!

– Ne hazudj se anyádnak, se nekem!

– Hívd fel az állatkertet!

– Édesanyád azt mondja, nem ígérte meg neked, hogy elvisz az állatkertbe.

– Hazudik! – vágta rá Bradley, de nyomban érezte, hogy ezzel túllőtt a célon.

Az apja elvörösödött a méregtől.

– Hogy mersz ilyet mondani! Takarodj a szobádba!

– Hívd fel az állatkertet! – kérlelte apját Bradley.

– Talán tényleg mondtam neki, hogy elmegyünk az állatkertbe... – szólt békítően Mrs Chalkers.

– Na látod! – bátorodott fel Bradley.

– Ha így folytatod, fiam – csóválta a fejét Mr Chalkers –, ha így folytatod, bűnöző lesz belőled. A börtönben akarod leélni az életedet? Odabent az őrön nap mint nap találko-

zom ilyen emberekkel, mint te. Ha így folytatod, oda jutsz, ahova ők.

Bradley dühösen nézett az apjára.

– Nem minden bűnöző kerül börtönbe! – csattant fel. – Azt se kapták el, aki rád lőtt!

– Azt mondtam, indulj a szobádba!

Bradley felállt az asztaltól.

– Úgyse akartam megenni ezt a moslékot – vetette oda, azzal kirohant az étkezőből, végigcsörtetett a hallon, és be ment a szobájába. Az ajtót előbb becsapta, aztán kinyitotta.

– Hívd fel az állatkertet! – kiáltott vissza még utoljára, majd újra becsapta az ajtót.

Azután ledobta magát az ágyra, és zokogni kezdett.

– Ne sírj, Bradley! – csitította Nyafi. – Nem lesz semmi baj.

– Majd csak kitalálsz valamit, Bradley – biztatta Morgó. – Hisz mindig olyan jó ötleteid vannak. Te vagy a legokosabb gyerek a világon.

4

Bradley a bejárati ajtóban állt, és torkaszakadtából üvöltött az anyja után:

– Mrs Ebbel mindig hazudik! Nehogy elhidd neki, amit mond!

Mrs Chalkers sóhajtott egy nagyot, kocsiba ült, és elhajtott az iskola felé. Nem csak Bradleyt, őt is aggasztotta a küszöbön álló találkozás Mrs Ebbellel. Szerette volna elhinni, amit Bradley állított: hogy a fia csupa jeles dolgozatot ír, hogy megválasztották osztályelnöknek... Próbálta abba a hitbe ringatni magát, hogy mindez igaz, de hiába. Ismerte a fiát, és azt is tudta, hogy Mrs Ebbel nem telefonált volna, ha tényleg olyan rózsás lenne a helyzet, ahogy Bradley lefestette. Mégsem volt képes feladni a reményt.

Mikor benyitott, fia osztályát üresen találta.

– Jó napot! – köszönt be tétován, és körülnézett.